

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2553 (2552, หน้า 28) กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ 4 ระดับ คือ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเป็นข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยในการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนนั้นถือเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการวัดและประเมินผลว่าผู้เรียนมีการพัฒนาการความก้าวหน้าการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ควรได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลให้ผู้เรียนประเมินตนเองได้ด้วย การวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบว่าผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปีหรือรายภาคเรียน เป็นข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการหรือวิธีการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การวัดและประเมินระดับเขตพื้นที่เป็นการนำข้อมูลที่ได้ไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับเขตพื้นที่ ส่วนการวัดและประเมินผลระดับชาติเป็นการวัดและประเมินผลผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่างๆ และเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการวัดและประเมินผลระดับชาติจะมีหลายหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักทดสอบทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จำกัด หรือ เรียกสั้นๆ ว่า สทศ. เป็นต้น สำหรับการประเมินที่ดำเนินโดย สทศ. นั้น ได้จัดสอบที่เรียกว่า “การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Testing หรือที่เรียกว่า O-NET) เป็นการทดสอบความรู้ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานที่สนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำหนดให้มีการทดสอบผลการเรียนรู้รายย่อยระดับชาติของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน ; สทศ.) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ. 2548 ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2548 มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นองค์กรกลางในการศึกษาวิจัยพัฒนาและให้บริการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษารวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ สทศ. นอกจากจะทำหน้าที่ในการจัดสอบ O-NET แล้วยังมีหน้าที่ในการจัดสอบ A-NET สำหรับการสอบ O-NET ได้เริ่มต้นดำเนินการครั้งแรกปีการศึกษา 2548 โดยจัดสอบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2549 ทำการสอบ จำนวน 5 กลุ่มสาระประกอบด้วย 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) ภาษาอังกฤษ และในปีต่อมาได้เพิ่มการจัดสอบ O-NET เพิ่มในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อีกจำนวน 3 สาระ คือ 1) สาระสุขศึกษาและพลศึกษา 2) สาระศิลปะและ 3) สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้ครบ 8 กลุ่มสาระ

จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปี 2552 ทั่วทั้งประเทศพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลคะแนนที่ต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยในกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 38.58 กลุ่มสาระวิชาสังคม 33.90 กลุ่มสาระวิชาภาษาอังกฤษ 31.75 กลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์ 35.88 กลุ่มสาระวิชาวิทยาศาสตร์ 38.67 กลุ่มสาระวิชาสุขศึกษา 64.76 กลุ่มสาระวิชาศิลปะ 42.49 และกลุ่มสาระวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 51.69 จะเห็นได้ว่าในแต่ละกลุ่มสาระวิชา มีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 มีบางรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 50 เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

เนื่องจากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในระดับประเทศอยู่ในระดับต่ำแล้ว ก็ส่งผลทำให้ผลการสอบในระดับเขตพื้นที่ต่ำไปด้วย โดยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยในแต่ละกลุ่มสาระไม่ถึงร้อยละ 50 ยกเว้นวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา (63.30) และวิชาการงานและเทคโนโลยี (50.43)

ผู้ศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานในระดับเขตพื้นที่ มีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้ผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำ นั้น เกิดจากปัจจัยใดบ้างในบริบทของโรงเรียน

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกี่ยวกับนักเรียนกับผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552
2. เพื่อหาตัวแปรที่ดีที่สุดที่มีอิทธิพลต่อผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552 ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน

ความสำคัญของการศึกษา

1. เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ได้ทราบถึงปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนที่ส่งผลต่อผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และได้นำข้อมูลไปวางแผนในการพัฒนานักเรียนและพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพนักเรียนในการที่จะต้องพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เต็มศักยภาพ เป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านการทดสอบ O-NET ในปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,380 คน (ข้อมูลนักเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 : 2553)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 316 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) โดยดูจากประชากร จำนวน ,500 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 316 คน
2. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมจำนวนประชากรทั้ง 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอวังทอง อำเภอบางกระทุ่มและอำเภอนิมนมะปราง ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปร 5 ตัวแปรดังนี้

- 2.1 ความพร้อมของนักเรียน
- 2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 2.3 การเอาใจใส่ของผู้ปกครอง
- 2.4 พฤติกรรมการสอนของครู
- 2.5 การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน

ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนน O-NET เฉลี่ยรวมทั้ง 8 กลุ่มสาระ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ปัจจัย** หมายถึง คุณลักษณะหรือสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความพร้อมของนักเรียน การเอาใจใส่ของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมการสอนของครูและการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน
2. **ผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน** (Ordinary National Education Testing : O-NET) หมายถึง ผลคะแนนสอบ O-NET ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ที่นำมารวมกันแล้วหาออกมาเป็นค่าเฉลี่ยรวม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2552 ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะและการงานอาชีพและเทคโนโลยี
3. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่ผ่านการทดสอบการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2552

4. **ความพร้อมของผู้เรียน** หมายถึง ความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จ ความสามารถในการสรุปเรื่องที่เรียน ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการค้นคว้าหาความรู้ และความสนใจการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ฯลฯ เป็นต้น

5. **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์** หมายถึง ความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จในการเรียน ตั้งเป้าหมายในการศึกษาไว้สูงและพยายามให้ถึงเป้าหมาย ชอบการแข่งขันและเรียนรู้เรื่องแปลกๆ ใหม่ๆ ที่ท้าทายความสามารถ ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคทั้งปวง

6. **การเอาใจใส่ของผู้ปกครอง** หมายถึง การดูแลเอาใจใส่ การให้ความช่วยเหลือ การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองที่ปฏิบัติกับนักเรียน

7. **พฤติกรรมการสอนของครู** หมายถึง การกระทำ พฤติกรรม หรือการปฏิบัติของครูที่มีผลต่อคะแนน O-NET เช่น การเตรียมการสอน การอธิบาย การตั้งคำถาม การมอบหมายงาน การจูงใจ การเสริมแรง การประเมินผล การเอาใจใส่นักเรียน

8. **การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน** หมายถึง การจัดห้องเรียน การบริหารจัดการของโรงเรียน การหาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้บริการแก่นักเรียน เช่น จัดหาสื่อที่เหมาะสมและทันสมัย การบริการด้านสุขลักษณะ ด้านห้องน้ำห้องส้วม การให้บริการด้านการค้นคว้าหาความรู้ เช่น ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้

9. **โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2** หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3